

Dkt. Gary Yates, Yeremia, Hotuba ya 8, Yeremia 2-3, Mfano wa Ndoa, Mungu na Israeli

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika mafundisho yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Hii ni kipindi cha 8, Yeremia 2-3, Mfano wa Ndoa, Mungu na Israeli.

Lengo letu katika somo la leo ni Yeremia sura ya pili, na tutaangalia mada ya mashtaka ya Yeremia kwa mke wa Mungu asiye mwaminifu.

Katika somo letu katika sura ya kwanza, mara iliyopita, tuliona kwamba kifungu hapo si wito wa Yeremia tu na mwanzo wa huduma ya Yeremia. Kwa njia nyingi, ni utangulizi wa kiprogramu wa kitabu kizima. Tunaye Yeremia kama nabii kwa mataifa.

Yeye ni mjumbe wa hukumu na wokovu. Anabomoa na kujenga. Anakuwa usemi hai wa neno la Mungu.

Mungu ameweka maneno yake kinywani mwake. Kuna adui kutoka kaskazini, mada ya Wababeli ya kile Mungu anachofanya kupitia wao. Bwana atamfanya Yeremia kuwa kama kuta za shaba katika mji wenye ngome kwa sababu kutakuwa na migogoro katika huduma yake yote.

Yeremia anaonyeshwa katika sura hiyo ya kwanza kama nabii kama Musa. Musa anasema, Bwana, tuma mtu mwingine. Sijui jinsi ya kusema.

Yeremia anasema, Bwana Mungu, unaniita niwe nabii. Mimi ni mtoto tu. Sijui jinsi ya kusema.

Kwa hivyo, mada ambazo zitajifanyia kazi zenyewe kupitia kitabu cha Yeremia zinapatikana katika sura ya kwanza. Kwa namna fulani, Yeremia sura ya pili, mstari wa kwanza hadi wa nne, inatupa kitengo cha kwanza cha jumbe halisi za Yeremia. Kwa njia nyingi, zitaanzisha mada ambazo, tena, naamini, zitajifanyia kazi zenyewe katika kitabu kizima.

Yeremia sura ya pili itaangalia kuvunjika kwa uhusiano wa Mungu na Israeli. Uhusiano huo ni kama ndoa. Agano ni kama ndoa na uhusiano huo umevunjika.

Sehemu iliyobaki ya kitabu cha Yeremia, na hasa ujumbe wa matumaini ulio katika sura ya 30 hadi 33, itatueleza jinsi uhusiano huo utakavyorejeshwa. Ni vigumu kwetu wakati mwingine kusoma kitabu cha Yeremia. Tena, ni tofauti na aina za vitabu ambavyo tumezoea kusoma.

Sio kama zile tulizonazo katika Kindle yetu. Hata kusoma Agano Jipya, nyaraka za Paulo au injili, ni vigumu. Lakini naamini kwa namna fulani kwamba tukielewa kitabu cha Yeremia kama hadithi inayoambatana na jumbe hizi zote, kuna mambo mawili yanayojitosheleza katika hadithi hii.

Kwanza kabisa, kama Andrew Sheed anavyotukumbusha, kitabu cha Yeremia ni hadithi ya neno la Mungu. Ni hadithi ya neno la Mungu na jinsi linavyoonekana na jinsi linavyowasilishwa na jinsi linavyoitikiwa katika maisha na nyakati za Yeremia. Ni hadithi ya kile ambacho neno la Mungu hutimiza.

Neno la Mungu lina nguvu. Neno la Mungu linaangusha taifa la Yuda kwa sababu ya kutotii kwao, lakini neno la Bwana pia linawapa matumaini kwa ajili ya wakati ujao. Kwa hivyo, hiyo ni sehemu ya mpango.

Nini kinatokea kwa neno la Mungu? Likoje? Linaonekanaje? Linatimiza nini? Lakini sehemu nyingine ya Yeremia ambapo tunaweza kufikiria karibu njama inayoendelea katika kitabu chote ni kwamba kitabu cha Yeremia kinamhusu Yuda kama mke wa Mungu asiye mwaminifu na, hatimaye, jinsi Bwana atakavyorejesha uhusiano huo uliovunjika. Sasa, tunapoanza kutazama sura ya pili na sura ya tatu katika Yeremia, kifungu hiki, kama manabii wengi na kama mashairi ya Agano la Kale kwa ujumla, ni kweli kwamba kuna mifano na taswira nyingi zenye nguvu sana. Manabii hawataki kutupatia taarifa tu.

Manabii wanataka tuhisi ujumbe wanaotuletea. Wanataka tuweze kukamata hisia. Hilo ni moja ya mambo ninayopenda kuhusu Yeremia ni shauku ya mahubiri yake.

Lakini hatupati tu taarifa kwamba Wababeli wanakuja na kwamba watakuwa hapa mwaka 586. Tunapata hisia kwamba Wababeli wanakuja, na watakuwa taifa la kale ambalo huwezi hata kulitambua. Watakuangamiza.

Watakuwa kama nzi zige wanaokula nchi yako. Watakuwa kama simba, mbwa mwitu na chui. Picha hizi zote zinatuangukia.

Katika sura ya pili, tuna mifano kadhaa ya usemi na picha kadhaa ambapo Yeremia anafanya kazi hiyo kama wakili wa mashtaka wa Mungu wa kutangaza mashtaka ya Mungu dhidi yao. Haya ndiyo mashtaka. Haya ndiyo dhambi ulizotenda.

Nataka tu kupitia na kuonyesha baadhi ya sitiari muhimu zinazonivutia ninaposoma sura hii. Lakini kuna sitiari moja kuu ambayo nadhani inaunganisha haya yote pamoja. Katika sura ya pili, mstari wa tatu, Bwana atasema kwamba Israeli kama watu walikuwa kama matunda ya kwanza ya mavuno.

Inasema katika mstari wa tatu Israeli ilikuwa takatifu kwa Bwana, malimbuko ya mavuno. Wote waliokula walijipatia hatia. Maafa yaliwapata, asema Bwana.

Katika sheria ya Agano la Kale, matunda ya kwanza ya mavuno ni ya Bwana. Hilo lilikuwa fungu la Mungu. Bwana anasema kuhusu Israeli, hao ndio fungu langu.

Wao ni watu wangu waliochaguliwa. Na kutokana na hilo, kama mtu yeyote angejaribu kuwadhuru au kuwala au kuwaangamiza, basi Bwana angewaangamiza kwa kufanya hivyo. Walikuwa wakigusa sehemu ya Mungu.

Kitakachotokea katika sehemu iliyobaki ya kitabu ni ukweli kwamba Bwana ameruhusu mataifa haya kuingia na kuiharibu Israeli kwa sababu wamechafua nafasi yao kama watu wateule wa Mungu. Kwa hivyo hiyo ni picha, yenye nguvu sana mwanzoni. Katika sura ya pili, mstari wa tatu, wao ndio matunda ya kwanza ya mavuno.

Katika sura ya pili, mstari wa 14, taswira ni kwamba Israeli imekuwa mtumwa. Kuna swali la kujibu maswali katika sura ya pili, mstari wa 14: Je, Israeli ni mtumwa? Je, ni mtumwa aliyezaliwa nyumbani? Kwa nini amekuwa mawindo ya mataifa haya mengine? Na hivyo taswira iliyopo ni kwamba Israeli imekuwa mtumwa. Wamekuwa watumwa wa mataifa haya mengine.

Hiyo siyo nafasi ambayo Mungu alikuwa amewapangia hapo awali. Bwana alikuwa amewaokoa kutoka utumwani. Na kwa hivyo, jambo la kusikitisha ni kwamba kwa ibada yao ya sanamu, Israeli walikuwa wanajirudisha utumwani.

Katika sura ya pili, mstari wa 21, Bwana analinganisha Israeli na mzabibu teule. Na inasema hapo, Nilikupanda katika nchi ya ahadi, Bwana anasema, kama mzabibu teule mtakatifu wa mbegu safi. Basi, umegeukaje kuwa mzabibu mwitu? Kwa hivyo, Bwana mwanzoni aliwapanda watu wake katika nchi hiyo.

Alitaka wazae matunda. Alitaka wazae matunda maishani mwao. Badala yake, wamekuwa mzabibu mwitu, kama mwaloni wenye sumu au ivy yenye sumu.

Na hazina maana. Ni magugu yanayopaswa kukatwa. Na taswira hiyo ya Israeli kama mzabibu inatumika katika sehemu zingine katika Agano la Kale.

Katika Zaburi ya 80, Bwana anaionyesha Israeli kama mzabibu alioupanda katika nchi, lakini hilo tena linageuka kuwa lisiloaminika kwake. Katika sura ya tano, Isaya anaionyesha Israeli kama shamba la mizabibu. Nabii anasema kwamba Bwana alitaka mzabibu nzuri, lakini badala yake, zimezaa mzabibu mwitu na chungu.

Kwa maana fulani, hiyo ndiyo picha ile ile hapa. Bwana alipanda Israeli na alifanya kila awezalo kuhakikisha kwamba wangekuwa mzabibu wenye kuzaa matunda. Badala yake, wamekuwa mzabibu mwitu na ulioharibika badala yake.

Sura ya pili, mstari wa 22, na sura ya pili, mstari wa 34 itamwonyesha Yuda kama mhalifu aliyefunikwa na madoa ya damu. Kwa hivyo tunasoma katika sura ya pili, mstari wa 22, ingawa unajiosha kwa sabuni na kutumia sabuni nyingi, madoa ya hatia yako bado yako mbele zangu, asema Bwana Mungu. Mstari wa 34, pia kwenye pindo zako, hupatikana damu ya uzima ya maskini wasio na hatia.

Hukuwakuta wakiingia kwa nguvu, lakini licha ya mambo haya, unasema, mimi sina hatia. Na kwa hivyo, wanaonekana kama wana madoa ya damu. Wachunguzi, bila hata kulazimika kuwasha taa ya zambarau inayoonyesha uwepo wa damu, wanaweza kuona damu kote Israeli.

Inatukumbusha kile nabii Isaya anachosema katika Isaya sura ya kwanza, mstari wa 10 hadi 15. Watu wa Yuda wanainua mikono yao kwa Mungu na wanamwomba na kumwomba. Lakini wanapomwomba Mungu, Bwana anaangalia chini, na anaona madoa ya damu.

Sasa, wasikilizaji wa Yeremia huenda walipinga kwamba sisi si wauaji. Sisi si wahalifu kwa maana hiyo. Lakini kwa njia, walikuwa wamewatendea maskini, jinsi walivyowakandamiza, jinsi walivyowanyima riziki yao, kwa namna fulani, machoni pa Mungu, wote, iwe walikuwa wahalifu wakali au la, walikuwa wamefunikwa na hatia ya dhambi zao.

Na ni taswira yenye nguvu sana. Sura ya pili, mstari wa 23, inaelezea tabia ya Israeli ya kupotea mbali na Mungu. Inasema, unawezaje kusema mimi si mchafu? Sijawafuata Mabaali.

Angalia njia yako bondeni na ujue ulichofanya. Wewe ni ngamia mchanga asiyetulia anayekimbia huku na huko. Kwa hivyo, Bwana anawashtaki kwa ibada ya sanamu.

Wanasema hatujawafuata Mabaali. Hatujawafuata miungu hii mingine. Bwana anasema, jiangalie mwenyewe.

Wewe ni kama ngamia mchanga asiyetulia, mnyama anayeenda huku na huko. Huna akili. Ulichofanya kimekufanya uonekane kama mnyama tu.

Hivyo ndivyo ulivyo. Sasa, picha inakera zaidi katika mstari wa 24. Kuna sitiari nyingine hapa.

Anasema wewe ni punda mwitu aliyezoea jangwa katika joto lake, akinusa upepo. Ni nani awezaye kuzuia tamaa yake? Wewe ni kama punda katika joto. Na kama vile punda katika joto anavyonusa njia ya mkojo akimtafuta mwenzi wake, wewe ni kama mnyama mwitu katika joto anayewafuata miungu hawa.

Namaanisha, ibada yao ya sanamu ilikuwa imewashusha hadi kiwango hicho. Bwana alitaka waone hilo. Na kwa hivyo Yeremia anatumia taswira hii yenye nguvu ya jinsi hiyo ilivyo.

Katika sura ya Pili, mstari wa 26, wako kama mwizi aliyekamatwa katika tendo hilo. Sura ya pili, mstari wa 26, kama mwizi anavyoibishwa anapokamatwa, ndivyo nyumba ya Israeli itakavyoibishwa. Walikamatwa katika tendo hilo la kuiba na kuiba.

Na bado, katika sura hii yote, moja ya mambo ambayo tutaona watu wakisema ni kwamba hatuna hatia. Hatujajitia unajisi kwa miungu hii mingine jinsi ulivyodai. Na kwa hivyo sitiari hizi, sanamu hizi, zinagongana nasi, na zinatuangukia kwa njia nyingi, zikijaribu kutusaidia kuona hatia ya Israeli.

J. Andrew Dearman, anapoelezea sehemu hii, anasema hii inawezekana ni mkusanyiko wa jumbe za Yeremia, mambo ambayo amehubiri katika kipindi kirefu cha huduma yake. Wanaandaa msingi wa kile tunachokiona katika sehemu iliyobaki ya kitabu, kwani Yeremia atawashtaki kwa ukosefu wa uaminifu wa agano. Lakini nabii hatoi taarifa tu.

Anataka watu waone ubaya wa dhambi zao. Bwana anawatazama kama mnyama aliye katika joto. Bwana anawaona kama watumwa.

Wao wenyewe wako utumwani. Bwana anawaona kama mzabibu mpotovu ambao hauzai matunda kama ulivyopaswa kuzaa. Bwana anawaona kama wahalifu ambao wana madoa ya damu mikononi mwao au wamekamatwa katika kitendo hicho.

Na picha hizi zote zipo ili kuwashawishi watu kuhusu dhambi zao. Lakini sitiari inayounganisha na picha inayounganisha inayojifanyia kazi yenyewe, naamini, katika sura ya pili, mstari wa kwanza, hadi sura ya tatu, ni kwamba Yuda ni mke asiye mwaminifu. Na kwa kushindwa kwao katika agano lao kwa Bwana na kushindwa kwao kumtii, muhimu zaidi katika suala la uaminifu, kushindwa kwao kumwabudu yeye pekee na kumtumikia yeye pekee, wamekuwa kama mke asiye mwaminifu ambaye amejifanya kahaba na amefanya uzinzi.

Kwa hivyo, tuna wazo hili linaloonekana katika Agano la Kale kwamba ibada ya sanamu si dhambi tu. Ibada ya sanamu ni aina ya uzinzi wa kiroho ambapo watu wa Israeli wamekuwa wasio waaminifu kwa Mungu kama mume wao. Sasa, kuna sehemu kadhaa katika sura ya pili na ya tatu ambapo tunaona marejeleo maalum ya uhusiano huu wa ndoa.

Huko nyuma katika sura ya pili, mwanzoni kabisa mwa ujumbe huu, nabii atasema, Bwana asema hivi, nakumbuka kujitolea kwako kwa ujana wako na jinsi ulivyonipenda kama bibi harusi na jinsi ulivyonifuata jangwani katika nchi isiyopandwa mbegu. Kwa hivyo, hebu tufikirie uhusiano wa ndoa kati ya Mungu na

Israeli. Bwana alipowatoa Misri na alipokuwa akiwapeleka jangwani, nabii anasema hiyo ilikuwa kama wakati wa fungate katika ndoa.

Ulimfuata Bwana, ulikuwa mtiifu kwake, na tunaanza kufikiria kuhusu sehemu zingine za Agano la Kale, na mwitikio wetu kwa hilo unaweza kuwa, unatania? Unakumbuka maisha gani jangwani kati ya Mungu na Bwana? Wanaabudu ndama wa dhahabu katika Kutoka 32 kabla hata maelezo ya agano kati ya Mungu na Israeli hayajashushwa kutoka mlimani. Wanathibitisha, na wanamwambia Bwana kwamba wataishi chini ya agano hilo katika Kutoka 20 hadi 24, lakini kimsingi wanamdanganya Mungu kabla hata fungate haijaisha. Na kifungu hiki kinasema, kweli, ukilinganisha na sasa, jinsi Israeli walivyomjibu Mungu jangwani, hiyo ilikuwa kama fungate.

Hilo linaweza kuonyesha jinsi walivyokuwa wasio waaminifu wakati wa huduma ya Yeremia. Walikuwa watu wenye shingo ngumu, wenye mioyo migumu, na waasi. Walimwasi Bwana kila mara.

Wanaishia kutangatanga jangwani kwa miaka 40 kwa sababu ya kutotii kwao. Lakini Bwana anasema nakumbuka kujitolea kwa ujana wako. Sasa, nabii Ezekieli, katika sura ya 20 ya kitabu chake, atatupatia tathmini ya kweli zaidi ya historia ya Israeli.

Atasema, kimsingi mmeabudu sanamu katika maisha yenu yote. Mlikuwa mkiabudu sanamu huko Misri. Mnaendelea kuabudu sanamu jangwani, na kimsingi, hiyo ndiyo historia yao.

Lakini katika Yeremia 2, kama sehemu ya picha, nakumbuka wakati mmoja, ulinipenda jinsi bibi arusi alivyompenda mumewe. Na mimi huwa nafikiria hadithi ya mume na mke na mke ambao walikuwa wamekaa kando ya mumewe kwenye gari kila wakati. Wamekuwa mbali na mbali, lakini mume anamkumbusha, tazama, mimi si mimi niliyehama, umehama.

Na kwa namna fulani, ndivyo Bwana anavyowaambia Israeli. Sasa, kuna vifungu vingine na mistari mingine ambayo itatumia moja kwa moja sitiari hii ya Mungu na Israeli kama bibi arusi. Na jambo la msingi ambalo mistari hii itasema ni kwamba Israeli imekuwa kahaba.

Wamekuwa wasio waaminifu. Wamefanya uzinzi. Huenda isiwe lazima ionyeshe kwamba wamejiuza kwa ajili ya ngono, lakini inaelezea wazo la kutokuwa mwaminifu kiroho kwa Mungu.

Mstari wa 20, lakini juu ya kila kilima na chini ya kila mti mbichi, umeinama kama kahaba. Mstari wa 33 unasema hivi, ukipeleka picha mbele kidogo, jinsi unavyoelekeza njia yako vizuri kutafuta mapenzi, hata hata kwa wanawake waovu umewafundisha njia zako. Sawa, wewe si kahaba tu.

Wewe si mwaminifu kwa Bwana tu. Kwa kweli unaweza kutoa madarasa kuhusu hili kwa sababu wewe ni mzuri sana katika hilo. Sura ya 3, mstari wa 2, Bwana atasema, au sura ya 3, mstari wa 1, umefanya uzinzi na wapenzi wengi, na je, utanirudia mimi, asema Bwana? Israeli haikuwa na hatia tu ya ukafiri, na walikuwa na hatia ya ukafiri mfululizo.

Sura ya 3, mstari wa 6 hadi 10, Israeli na Yuda ni dada wasio waaminifu. Na Bwana tayari ameandika cheti cha talaka kwa ajili ya Israeli. Na kwa namna fulani, kwa sababu Yuda haijajifunza somo la kile Mungu alichofanya na Israeli, Yuda ni mbaya zaidi kuliko ufalme wa kaskazini ulioasi.

Sura ya 3, mstari wa 19 hadi 21, Yuda amekuwa wana wasio waaminifu na wake wasio waaminifu. Na kwa hivyo, picha zote mbili, uhusiano wa karibu zaidi wa kifamilia, uhusiano wa mume na mke, uhusiano wa baba na watoto wake, ni jambo la ajabu kwetu wakati mwingine jinsi Agano la Kale litakavyounganisha mambo hayo mawili pamoja, lakini inasisitiza kwamba Bwana ana uhusiano wa karibu zaidi na watu wake, na hawajawa waaminifu kwa uhusiano huo. Sasa, tunapowaangalia manabii wa Agano la Kale, wazo hili la Israeli kama mke asiye mwaminifu si kitu tu tunachokipata katika kitabu cha Yeremia.

Pia ni sehemu ya ujumbe wa manabii wengine wawili wa Agano la Kale kwa njia dhahiri sana. Umejitokeza sana katika hadithi na ujumbe na mahubiri ya nabii Hosea. Maisha ya Hosea mwenyewe yanawakilisha na kuionyesha historia ya Israeli pamoja na Mungu.

Anaoa mke asiye mwaminifu anayeitwa Gomeri. Ikiwa mwanamke huyo si mwaminifu kwake kabla ya ndoa au baada ya ndoa ni jambo ambalo wasomi wanabishana, lakini hatimaye, uhusiano huo unavunjika. Watoto wanaozaliwa katika ndoa hiyo wanaonyesha kukatika kwa uhusiano na Mungu, majina ambayo amepewa yeye, si watu wangu, sitawahurumia.

Lakini Hosea hatimaye anampenda mkewe, anamchukua na kurejesha uhusiano. Hiyo ndiyo hadithi ya Israeli na Mungu. Ezekieli sura ya 16 na Ezekieli sura ya 23 pia zitatumia picha zenye nguvu sana za Yerusalemu na Yuda na Israeli kama bibi arusi wa Mungu.

Hatimaye, jinsi walivyofanya uasherati na kutokuwa waaminifu dhidi yake, tena, kwa njia ya kiroho kwa kuabudu sanamu, wakati mwingine sitiari na lugha ya kushangaza ambayo Yeremia anatumia, wewe ni kama mnyama aliye katika joto. Katika sura ya pili, mstari wa 33, hata wanawake wabaya zaidi wanaweza kujifunza kutokana na njia zako.

Nabii Ezekieli anatumia taswira ambayo ni ya kielelezo na yenye uwazi vile vile. Anawaambia watu waliokuwa wakiishi uhamishoni, watu wa Israeli hapo awali, walikuwa kama mtoto mchanga aliyeachwa shambani. Kitovu hakikuwa kimekatwa.

Mtoto alikuwa amefunikwa na damu yake tangu kuzaliwa kwake. Aliachwa na wazazi wake. Mungu alimpata mtoto huyu wa kike na akampenda na kumlea, akampa kila zawadi aliyoweza.

Kisha akamchukua kama bibi harusi wake. Kisha, baada ya vitu vyote alivyompa kwa wingi, baada ya njia zote ambazo katika utukufu wake alikuwa amewafanya warembo, mwanamke huyu alimgeukia na kutumia uzuri wake na kutumia vitu vyote ambavyo mumewe alikuwa amempa, ambavyo Bwana alikuwa amewapa Israeli ili wasiwe waaminifu. Akawa mzinzi katika kila njia, kila kona ya barabara, kila mahali pa juu alijitangaza.

Ezekiel anasema tofauti kati ya watu wangu na kahaba ni kwamba kahaba hulipwa kwa huduma zake. Watu wangu wamewalipa wapenzi waliowafuata. Katika hali ya kawaida ya biashara, kuna wale wanaomtafuta kahaba.

Israeli, kama kahaba, iliwatafuta wapenzi wake. Nabii Ezekieli hata atalinganisha Israeli au Samaria, Yerusalemu, na Sodoma kama dada watatu ambao walikuwa wazinzi na wasio waaminifu. Atasema Yuda ni mbaya zaidi, Yerusalemu ni mbaya zaidi kuliko dada zake yeyote.

Kwa hivyo aina hii ya taswira ya picha inayoonekana katika Yeremia, ndiyo kiini cha hadithi ya Hosea. Ni sehemu ya mahubiri ya Ezekieli. Katika sura ya pili, nadhani ni muhimu sana kwetu kuelewa kusudi hasa la sitiari ya ndoa katika kitabu cha Yeremia.

Inaashiria nini na tunaweza kujifunza nini kutokana na picha hii? Huu ndio ujumbe wa msingi katika kitabu cha Yeremia. Hili ndilo jambo la kwanza ambalo tutasoma ambalo nabii anasema. Kwa hivyo hapa kuna mambo ambayo nadhani sitiari ya ndoa inaashiria.

Nambari ya kwanza, sitiari ya ndoa inasisitiza kina cha upendo wa Mungu kwa Israeli. Yeremia sura ya 31 mstari wa pili, nimekupenda kwa upendo wa milele. Mojawapo ya mistari ninayoipenda zaidi katika kitabu cha Yeremia.

Naam, tunaona kina cha upendo huo wa milele katika ukweli kwamba Mungu anatumia uhusiano wa karibu zaidi wa kibinadamu, ndoa yenyewe, uhusiano kati ya mwanamume na mwanamke, kuzungumzia upendo wake kwa watu wa Israeli. Katika Agano Jipya, Mungu anatuonyeshaje upendo wake? Kristo, kama mume wetu, kama bwana harusi wetu, alijitoa kwa ajili ya bibi harusi wake. Amri tuliyopewa katika Waefeso sura ya tano, waume wapendeni wake zenu kama Kristo alivyolipenda kanisa.

Mfano wa ndoa katika maandiko kati ya Mungu na watu wake unaonyesha kina na kiwango cha upendo wa Mungu kwetu. Wakati wowote ninapofanya sherehe ya ndoa, moja ya vifungu ambavyo napenda kusoma kama sehemu ya sherehe hiyo inapatikana katika Wimbo Ulio Bora sura ya nane mstari wa saba. Na nadhani tunatambua Wimbo Ulio Bora una mambo machache ya kusema kuhusu mapenzi na ndoa na uzuri wa yote hayo.

Lakini kuna usemi kuhusu mapenzi ya ndoa katika Wimbo Ulio Bora sura ya nane, mstari wa saba. Unasema hivi: maji mengi hayawezi kuzima mapenzi. Wala mafuriko hayawezi kuyazamisha.

Kama mwanamume angetoa mali yote ya nyumba yake kwa ajili ya mapenzi, angedharauliwa kabisa kwa ajili ya hilo. Nami nawaambia wanandoa, ninapooa, naomba mjue katika nyumba yenu na katika maisha yenu aina hiyo ya upendo. Kwamba una thamani zaidi kwenu kuliko utajiri wowote, mali yoyote.

Hakuna kinachoweza kuzima aina hii ya upendo. Hiyo ndiyo maana ya upendo halisi wa ndoa. Ninaomba kwamba kama wanandoa, wapate uzoefu huo.

Lakini ikiwa hivyo ndivyo upendo wa ndoa ulivyo, na Biblia inatumia mfano wa Mungu kuolewa na watu wake au Kristo, sisi ni bibi arusi wake. Na alikufa msalabani ili aweze kutuosha, kutusafisha, na kutusafisha. Inazungumzia kwa njia yenye nguvu sana kina cha upendo wa Mungu.

Jambo la pili linalotukumbusha ni kwamba sitiari ya ndoa katika agano la Israeli inatukumbusha upekee wa uhusiano wa agano. Mungu anatarajia Israeli wajitoe kwake kikamilifu. Kumbukumbu la Torati sura ya sita, mstari wa nne na wa tano.

Ni kiwango gani cha agano ambacho Bwana anaweka mbele ya watu wa Israeli? Mnapaswa kumpenda Bwana kwa moyo wenu wote, akili zenu zote, na nguvu zenu zote. Kila nyuzi ya nafsi yenu inapaswa kujitolea kwa Mungu pekee. Hilo haliruhusu uwezekano wa kitu kingine au mtu mwingine kuingia katika uhusiano huo.

Kumbukumbu la Torati sura ya 13. Usiwe na miungu mingine ila mimi. Hakuna kitu kinachoweza kushindana na Mungu kama mpinzani.

Na kwa hivyo, sitiari nzima ya ndoa inasisitiza upekee wa uhusiano. Wakati mwingine mimi huwauliza wanafunzi wangu wafikirie, wawaombe wafikirie hili. Je, ungewahi kufikiria kumpeleka rafiki yako wa karibu kwenye fungate? Kwa ujumla hilo halikubaliki kwa sababu huo ni wakati ambapo umejitolea pekee, umepewa mumeo, umepewa bibi harusi wako, na unafurahia uhusiano huo mpya ambao umeingia.

Uhusiano ambao Mungu alikuwa nao na Israeli, walipaswa kujitolea kwake pekee. Na kile tunachokiona kikitokea kila mara katika Agano la Kale, Waisraeli, kwa kuabudu sanamu, kwa kawaida hawatupi uhusiano wao na Bwana. Kwa njia ya syncretistic, wanajaribu kuwaleta miungu hii mingine ndani.

Haya, tuhakikishe kwamba tumefunikwa na misingi yetu yote. Mungu anasema kwamba anataka watu wake wajitoe kwake pekee. Sasa, ingawa ndoa ya wake wengi ilikuwa kweli katika Agano la Kale, ilikuwa kitu katika utamaduni huo ambacho Mungu anavumilia na kuvumilia na kukidhibiti katika sheria ya Musa. Tunakumbuka kwamba tukirudi kwenye Mwanzo sura ya 2, mpango wa awali wa Mungu kwa ajili ya ndoa ni kwamba mwanamume mmoja na mwanamke mmoja wangeunganishwa pamoja kama mwili mmoja, na uhusiano huo ungekuwepo kwa maisha yao yote.

Huo ndio mpango wa Mungu kwa ajili ya ndoa katika ngazi ya binadamu. Katika ngazi ya kiroho, mpango wa Mungu ni kwamba hakuna kitu kingine maishani ambacho kinapaswa kuchukua nafasi ya Bwana. Hakuna kitu maishani mwetu, kuhusu kitu tunachojitoe, au tunachokiamini, au tunachokipenda, au tunachokitumikia, ambacho kingeweza kushindana au kutoa mpinzani kwake.

Dhambi ya ibada ya sanamu, kati ya uasi wote wa agano ambao Israeli wangeweza kumtotea Mungu, nadhani dhambi ya ibada ya sanamu ilikuwa kali zaidi, kwa sababu ilikuwa dhambi ya uaminifu na ukosefu wa uaminifu iliyosababisha dhambi hizi zingine. Kwa hivyo, nambari ya kwanza, sitiari ya ndoa inasisitiza kina cha upendo wa Mungu. Nambari ya pili, upekee wa uhusiano.

Nambari ya tatu, katika muktadha wa Mashariki ya Karibu ya kale, sitiari ya ndoa inaonyesha utegemezi wa Israeli kwa Bwana kama mume wao. Sasa, ndoa katika utamaduni wetu dhidi ya ilivyokuwa katika siku za Agano la Kale ni tofauti kabisa. Kuna zaidi, kuna aina ya uhusiano wa usawa ambao tunaingia kama mume na mke.

Lakini katika utamaduni wa Mashariki ya Karibu ya kale, mke, karibu kila njia, alikuwa akimtegemea mumewe. Alikuwa riziki yake. Alikuwa maisha yake.

Katika utamaduni wa Agano la Kale kwa ujumla, mume alikuwa na haki na marupurupu katika ndoa hiyo ambayo haikuwa lazima iwe kweli kwa mke. Sasa, kipengele hicho maalum cha ndoa hakiungwi mkono na Biblia, lakini kama manabii walivyotumia sitiari hii ya Mungu kama mume wa Israeli, ni ukumbusho katika utamaduni huo maalum kwamba kuna uhusiano usio sawa hapa kwa maana fulani. Israeli inamtegemea Mungu, na wanamhitaji kwa njia ile ile ambayo mke angemhitaji mumewe katika muktadha wa Mashariki ya Karibu ya kale.

Nambari nne, sitiari ya ndoa itatusisitiza, nadhani, uzito na aibu ya dhambi ya Israeli. Na hiyo ni sehemu ya taswira hii ya picha. Kwa nini nabii awashtaki kwa kuwa kama

mnyama aliye kwenye joto? Kwa nini nabii aseme mambo haya ya kushangaza? Mmetandaza miguu yenu chini ya kila mti au kila mahali pa juu mjini.

Naweza kufikiria kwamba kama tungeingia kanisani kama mchungaji na kutoa kauli za aina hii kanisani leo, huenda zisingepokelewa vizuri sana. Kwa hivyo, walikuwa wakijaribu kufanya nini? Walikuwa wakijaribu kuwasaidia watu hawa kuelewa ukali wa dhambi yao. Wamekiuka uhusiano huu maalum na mtakatifu.

Na jambo la kushangaza ni kwamba badala ya Mungu kuhisi hasira tu kuhusu hilo, ambalo ni wazi anafanya, Bwana pia anahisi huzuni ya mume ambaye amesalitiwa na mwenzi wake. Nami najua kama mchungaji, nyakati zenye uchungu zaidi ambazo nimewahi kutumia na watu ni nyakati ambapo mtu katika uhusiano wa ndoa, iwe ni mume au mke wamevunja uaminifu huo, bila kujali hali au jinsi wanavyopendana au wanataka kurejesha uhusiano huo, kuna maumivu katika aina hiyo ya kitu ambacho hakuna uzoefu mwingine maishani. Na kwa hivyo, wazo la Israeli kama kahaba linaonyesha kwamba dhambi si kuvunja sheria ya Mungu tu.

Kwa namna fulani, dhambi inavunja moyo wa Mungu. Na Bwana anahisi maumivu haya na huzuni hii kuhusu kile mke wake amemtendea, kile mwenzake amemtendea. Hosea 2, mistari 5-7, na ninasoma haya, unajua, Mungu na Israeli, lakini mimi kama mume nafikiria jinsi ninavyohisi ninaposoma kifungu hiki.

Hosea anasema kwamba Israeli walipokea zawadi nzuri ambazo Bwana alikuwa amewapa: nchi, divai, nafaka, baraka hizo zote. Na walichoishia kufanya ni kwamba walizihusisha zawadi hizo na Baali na Mungu. Nao walitoa upendo wao na ibada yao kwa Baali na kusema, tazama jinsi Baali alivyotubariki kama mume wetu.

Sasa, kama mume, hiyo ni kama nikimpeleka mke wangu nje kwa chakula cha jioni na kumnunulia waridi, na amwalike jirani yetu wa karibu kwa chakula cha jioni ili kumshukuru kwa hilo, ndivyo hasa watu wa Israeli walivyomfanyia Bwana. Na nadhani kila mume ambaye alikuwa katika hadhira hiyo na kusikia ujumbe huo angehisi maumivu ambayo Bwana alihisi. Katika utamaduni wa heshima na aibu, wanawake wangehisi aibu ambayo ingehusishwa na jina la kahaba.

Na hilo halikuwa jambo ambalo Mungu alikuwa akisema kuhusu wanawake katika utamaduni huo; hilo lilikuwa jambo ambalo watu wote walipaswa kujiweka katika nafasi hiyo. Kama kila mume, kumbuka, wao ndio hasa ambao nabii anazungumza nao kwa sababu wao ndio watakaofanya maamuzi yanayoamua mwelekeo wa taifa. Kila mume katika jamii hiyo hahitaji tu kujiweka mahali pa Mungu bali pia kujiweka mahali pa mwanamke mchafu ambaye amekuwa mwaminifu kwa Bwana.

Na hili lingekuwa jambo chungu. Nadhani wazo la uzinzi, ukahaba, na uasherati pia lilikuwa taswira na picha yenye ufanisi sana kwa dhambi za Israeli kwa sababu ibada yao ya sanamu walipokuwa wakiabudu miungu ya Kanaani mara nyingi ilihusisha

ibada za uzazi, ambazo zilihusisha uasherati na uasherati. Mambo ambayo Mungu hakuwahi kuyabuni kuwa sehemu ya ibada ya Israeli.

Kwa kweli naamini kwamba Mungu alipokuwa akiijenga maskani na hekalu, Mungu alichukua hatua kuhakikisha kwamba haitatokea. Hiyo ilikuwa sehemu ya ibada yao, ibada hizi za uzazi wa kijinsia, upotovu huu, ambao ulikuwa umeingia. Na kwa hivyo matumizi ya sanamu ya ukahaba yanaashiria kwa ufanisi kile ambacho Yuda alikuwa akifanya kwenye kila kilima kibichi, kwenye sehemu hizi za juu, walipokuwa wakiabudu miungu hii ya kipagani, walikuwa wakifanya uasherati.

Jambo la tano ambalo sitiari ya ndoa inatueleza ni kwamba inatukumbusha ukali wa hukumu ambayo Bwana ataleta kutokana na dhambi hii. Mungu amekasirika katika kitabu cha Yeremia kwa dhambi ya watu wake. Na katika sura ya 23, mstari wa 20, ghadhabu ya Mungu haitapungua hadi itimize kila kitu inachotaka.

Yeremia 13:22, hasira kali ya Bwana itawaka dhidi ya watu. Na Yeremia anasema, Nimejaa ghadhabu na hasira ya Mungu kwa sababu Mungu amekasirika kwa dhambi ya watu wake, na jibu lake linahesabiwa haki tunapoelewa ukali wa dhambi. Mwitikio wa Mungu, moyo uliovunjika wa Mungu, hasira ya Mungu, na kisha njia maalum ambazo atawahukumu watu zinahesabiwa haki kabisa kulingana na kile walichofanya na dhambi waliyotenda.

Kila mume aliyesikia ujumbe huu angeelewa hilo. Katika Agano la Kale, katika sheria ya Agano la Kale, na katika sheria ya Mashariki ya Karibu ya Kale, uzinzi mara nyingi ulikuwa kosa la kifo. Ungeweza kuadhibiwa na wale waliopatikana na hatia ya kuuawa.

Ilikuwa kosa la kifo. Kwa upande mwingine, kulikuwa na nyakati ambapo mume angeweza kumwadhibu mke kwa aina fulani ya adhabu ya kimwili. Mfano huu na taswira ya Israeli kama mke asiye mwaminifu na Mungu kama mume mwenye hasira ambaye amesalitiwa na Mungu akijibu kwa hasira kutokana na hilo si mwanzoni mwa kitabu tu.

Itajishughulisha yenyewe katika kitabu kizima. Na tunafungua sura ya 13. Tunaangalia mistari ya 24 hadi 27.

Na hiki ni mojawapo ya vifungu vinavyosumbua zaidi katika kitabu chote cha Yeremia. Kwa kweli, katika utamaduni wetu na katika muktadha wetu, hata ni jambo lisilopendeza kusoma vifungu hivi. Lakini hivi ndivyo Bwana asemavyo.

Mstari wa 24: Nitawatawanya kama makapi yapeperushwayo na upepo kutoka jangwani. Hii ndiyo kura yenu. Sehemu niliyowapimia ninyi, asema Bwana, kwa sababu mmenisahau mimi na kuamini uongo.

Kumbuka, Bwana ni mume aliyasalitiwa katika kisa hiki. Na anasema katika mstari wa 26, Mimi mwenyewe nitainua marinda yako juu ya uso wako, na aibu yako itaonekana. Nimeona machukizo yako, uzinzi wako, na majina yako, uasherati wako milimani na mashambani.

Ole wako, Yerusalemu wa kale. Itachukua muda gani kabla ya kutakaswa? Na hivyo, katika utamaduni wa Mashariki ya Karibu ya kale, Mungu anawaadhibu uzinzi wao kwa njia inayofaa sana. Anawapeleka mahali pa umma.

Anamvua mkewe nguo, na anamfunua ili wote waweze kuona aibu yake. Na tena, kusema ukweli, ninaposoma haya katika utamaduni wetu na muktadha wetu, ni chungu kusoma haya. Kama mchungaji, na hata hapa nikifundisha kipindi hiki, lazima niwe mwangalifu jinsi tunavyoakisi hilo kwa kuzingatia tatizo la unyanyasaji wa wenzi wa ndoa tulilonalo katika utamaduni wetu.

Kama wakosoaji wa haki za wanawake wamesoma sehemu hii ya Biblia, mara nyingi wamekuwa wakisumbuliwa nayo sana, na tena, inaeleweka. Kuna tafiti zinazozingatia hasa vifungu kama vile Yeria 2, Yeria 13, Ezekieli 16, Ezekieli 23, na Kitabu cha Nahumu, ambapo jiji la Ninawi linaelezwa kama mwanamke ambaye Bwana atamvua nguo na kumwadhibu. Na wameitaja hii kama lugha ya unabii wa ngono, taswira iliyopo.

Kumekuwa na tafiti ambazo zimemtaja Mungu kama mbakaji wa kimungu. Yeye ni mnyanyasaji wa kingono. Ni mume mnyanyasaji.

Na kwa kuzingatia tatizo linaloendelea, kama nilivyosema, la wanawake wanaowanyanyasa na jinsi hilo lilivyo suala katika jamii yetu, tena, nadhani tunapaswa kuwa waangalifu jinsi tunavyofundisha hili na jinsi tunavyoelezea wazo hili kuhusu Mungu kutoka Agano la Kale. Tunapaswa kukumbuka kwamba manabii wanazungumza katika utamaduni wa kale wa Mashariki ya Karibu, katika muktadha wa Mashariki ya Karibu ya kale. Kuna vipengele vya Biblia ambavyo vimepangwa kwa wakati.

Tena, hii haitoki tu kutoka mbinguni. Na inaakisi utamaduni wa siku hizo ambapo adhabu ya mwanamke kwa njia ya kimwili, hata adhabu ya kifo wakati mwingine, ilitekelezwa. Kwa hivyo, tunaelewa hilo.

Lakini wakati huo huo, pia nataka tuelewe kwamba tunashughulika na lugha ya sitiari. Na nadhani wakati mwingine katika majibu na majibu ya wakosoaji wa haki za wanawake kwa vifungu hivi, nadhani wakati mwingine hupunguza wazo hilo. Picha hizo hakika zinatusumbua, lakini siamini kama ni kazi yetu hapa kukomboa Biblia.

Ninaamini kazi yetu hapa ni kusikiliza kile ambacho sitiari hiyo inasema. Katika muktadha huu wa kumwonyesha Mungu kama mume ambaye atamwadhibu mkewe,

tunakumbushwa kusudi la Yeremia kuelezea hili hapo awali. Mungu anawaambia watu mambo haya ili watubu na kubadilisha njia zao.

Na ndiyo, Biblia inatumia taswira zenye picha kali, za kutisha, na za vurugu kuelezea hilo. Lakini hatimaye, kusudi la Mungu halikuwa kutekeleza aina hii ya adhabu. Kusudi la lugha hii lilikuwa ni kuigeuza Yuda kutoka kwenye dhambi zao ili waweze kuokolewa kutokana nayo.

Kwa maana halisi, nadhani manabii pia wanafanya mambo ya kweli, kwani wanatumia taswira hii inayohusiana na jinsi wanawake wanavyotendewa. Katika vita, Wababeli walipokuwa wakivamia nchi, wanawake ndio wangenyimwa watoto wao. Wao ndio wangepoteza waume zao.

Wangukuwa ndio wangebakwa na kutendewa vibaya kimwili. Wangukuwa ndio mara nyingi huchukuliwa kama wafungwa mateka ili kuolewa na maadui zao. Na kwa hivyo, nabii akitumia taswira hii ya picha, sitiari hizi zimeundwa kusema, hivi ndivyo hukumu itakavyokuwa.

Bwana hafurahii hili. Bwana hafurahii hili. Bwana anatumia taswira hii yenye nguvu kuwafanya watu waitikie, wageuke kutoka kwenye dhambi zao, na kufanya hukumu ionekane mbaya iwezekanavyo ili hatimaye, waweze kuitikia maonyo.

Kwa hivyo, naamini tunahitaji kuelewa asili ya sitiari. Tunahitaji kuzingatia sababu za balagha zinazofanya hili litumike. Na tunahitaji kusawazisha hilo na ukweli kwamba tunapoangalia sehemu zingine za Agano la Kale, tunakumbushwa kwamba Mungu anawajali sana wanaokandamizwa na wenye uhitaji.

Na hasa linapokuja suala la wanawake wanaokandamizwa au kunyanyaswa au kutotunzwa, Mungu hujibu hali hizo. Katika Mwanzo sura ya 21, kifungu kizuri tu, kinachogusa tu huruma inayoonyeshwa hapo, Bwana husikia kilio cha Hajiri wakati Ibrahimu na Sara walipomfukuza. Na anamjua Hajiri na mwanawe Ishmaeli.

Katika Kumbukumbu la Torati sura ya 10, mistari wa 18, tunakumbushwa kwamba Bwana hutekeleza haki kwa yatima na mjane. Na katika Mashariki ya Karibu ya kale, hilo lilikuwa jambo bora. Mfalme mwenye haki huwatunza maskini na wahitaji.

Na ikiwa Bwana ni mfalme mwenye haki, atafanya hivyo. Kumbukumbu la Torati sura ya 20, mistari ya 15 hadi 18, inatukumbusha kwamba katika mazoezi ya kawaida ya vita, Israeli haikupaswa kufanya vitendo vya ukatili dhidi ya wasio wapiganaji. Na hilo lingejumuisha wanawake.

Na hatimaye, katika Kumbukumbu la Torati 21 mistari ya 14 hadi 18, kile ambacho mtu amekiita kile ambacho Israeli inapaswa kufanya wanapowachukua mateka wa vita wenye nguvu sana, Israeli ilikumbushwa kwamba wanawake walichukuliwa

mateka vitani, hata kama wangetendewa kwa heshima na kupewa muda wa kuruhusu maombolezo ya waume zao na mambo ya aina hiyo. Kwa hivyo, sitiari tunazoziona katika kitabu cha Yeremia hazijaundwa kamwe kuthibitisha, kuhalalisha, kutoa udhuru, au kuhalalisha mume anayemnyanyasa mke wake au kumtendea vibaya kwa njia yoyote ya kimwili. Pia tunakumbushwa kwamba Mungu anapowahukumu watu katika muktadha wa vita, Mungu anaweza kuwatumia maadui hawa kutekeleza hukumu yake, lakini katika kiwango cha kibinadamu, hukumu hizi hazitakuwa za haki kabisa.

Kuna haki ya mwisho ambayo Mungu hatimaye atalazimika kuitekeleza, na Mungu anatumia hali zisizo za haki kabisa, na mfano wa wanawake hawa ambao watanyanyaswa, kuumizwa na kujeruhiwa na mambo yote yatakayowapata unaonyesha ukweli na hofu ya hukumu hiyo. Ghadhabu ya Mungu ni jambo gumu. Kwa hivyo, katika utamaduni wetu, hii ni sehemu ngumu ya kitabu cha Yeremia kushughulikia, na nilihisi kama ni muhimu tushughulikie hilo.

Lakini zaidi ya haya, nadhani kuna suala muhimu zaidi katika utamaduni wetu ambalo tunahitaji kulifikiria tunapoangalia hili. Nadhani sehemu ya upinzani wetu si tu wazo la unyanyasaji wa mke kwa mwenzi, lakini nadhani moja ya sababu zinazotusumbua sanamu hizi ni kwamba, kwa ujumla, tunapinga wazo la Mungu mtakatifu anayechukia dhambi. Na ukweli kwamba dhambi zetu na kutotii kwetu na ukafiri wetu na ibada yetu ya sanamu, na kumbuka Calvin alisema mioyo yetu ni viwanda vya sanamu, sisi sote ni waabudu sanamu, na hilo linatuleta chini ya ghadhabu ya Mungu na hukumu ya Mungu.

Nilikuwa nikisoma blogu maarufu sana ya Kikristo wiki hii, na maoni kwenye blogu hiyo yalikuwa yakijadili matusi ya aina yoyote ya wazo au jinsi ilivyokuwa jambo la kudhalilisha kwa wanatheolojia kusema kwamba hatustahili upendo wa Mungu. Lakini Biblia itatukumbusha kwamba hatustahili upendo wa Mungu, kwamba Mungu alisifu upendo wake kwetu si kwa sababu ya kile tunachostahili, bali kwa sababu ya rehema na neema yake. Na tunapoelewa ghadhabu ya Mungu mtakatifu na ukweli kwamba Mungu, katika hasira yake, angeruhusu mambo haya kutokea, angewatumia Wababeli kuleta aina hii ya udhalilishaji kwa watu wa Israeli.

Tunapoelewa ukubwa wa ghadhabu ya Mungu, ndipo tunaweza kuanza kuelewa ukuu wa upendo wa Mungu na rehema ya Mungu na huruma ya Mungu. Hatumfanyi Mungu kuwa Mungu mkuu wa upendo kwa kuondoa ghadhabu yake na hasira yake. Kwa namna fulani, nadhani tunadhoofisha upendo wake.

Sasa, hatimaye, jambo la mwisho ambalo nadhani tunakumbushwa kutoka kwa sitiari ya ndoa, na tumeangalia mambo hasi hapa, lakini tunapokaribia kumalizika, sitiari ya ndoa katika manabii inatukumbusha upendo wa kudumu na kujitolea kwa Mungu kwa watu wake. Unapona ghadhabu na chuki ya Mungu kwa dhambi, basi unaweza pia kufikia mahali ambapo unathamini kweli rehema na neema yake. Na Mungu yule

yule atakayemwadhibu mke wake mpotovu pia ndiye Mungu ambaye hatimaye angemrejsha.

Kumbuka, Mungu anasema, nimekupenda kwa upendo wa milele. Upendo wangu na kujitolea kwangu kwako ni kwa milele. Na kwa msingi huo, Mungu hawezi kuwaacha Israeli.

Mungu hawezi kuacha kumpenda. Ikiwa upendo wa Mungu ni upendo wa milele, hakuna kinachoweza kutusababisha au chochote kinachoweza kumfanya Mungu atupende zaidi. Pia hakuna kinachoweza kumfanya Mungu atupende kidogo.

Kwa hivyo, kuna ahadi hii ya kudumu katika kitabu cha Hosea, kumbuka, ambayo ni kitabu kuhusu adhabu ya Mungu kwa mkewe asiye mwaminifu. Bwana anasema katika Hosea sura ya 11, mistari ya 8 na 9, ninawezaje kukuacha, Ee Efraimu? Ni kama vile ninapaswa kutekeleza haki yangu na hasira yangu na ghadhabu yangu dhidi yako. Lazima nitekeleze hukumu hii.

Upande wa haki wa tabia yangu unahitaji hilo. Lakini pia nakupenda. Ninawezaje kukuacha? Na kisha anasema katika mistari wa 9, kwa sababu hiyo, sitatekeleza ghadhabu yangu yote dhidi yako.

Sitakuangamiza kabisa au kukuangamiza. Na tunasukumwa hadi mahali hapa ambapo tunauliza swali, kwa nini? Mungu angewezaje kuwapenda watu wake kiasi hiki katika mwanga wa mamia na mamia ya miaka ya kutokuwa waaminifu? Kumekuwa na nyakati ambapo wanandoa wamekuja kwangu kama mchungaji kuoana. Na nitauliza akilini mwangu ikiwa siwaulizi moja kwa moja, ni nini kimewahi kukufanya utake kuoa mtu huyu? Naam, tunaweza kuuliza hilo kuhusu Mungu katika Israeli au kuhusu Kristo katika kanisa.

Lakini Bwana anasema nina dhamira ya kudumu kwa watu wangu. Na kwa hivyo, katika Agano la Kale, kuna uhalisia wa Mungu kumtaliki mkewe. Yeremia sura ya 3, nitampa cheti cha talaka.

Tayari nimeandika hilo. Tayari nimewapa watu wa Israeli. Jambo hilo hilo litatokea kwa Yuda.

Lakini pia kuna ahadi kwamba talaka ni ya muda tu. Kuvunjika kwa uhusiano kuna kikomo cha muda. Na kwa hivyo, tunapomfikia nabii Isaya, nabii Isaya anasema, iko wapi hati ya talaka niliyompa mama yako? Haipo tena kwa sababu Mungu atawachukua watu wake.

Katika Isaya 54, mwanamke tasa ambaye ni mjane pekee na hana mtoto atakuwa bibi harusi safi wa Mungu tena. Na atapata watoto wengi sana kiasi kwamba jiji la

Yerusalemu halitaweza kumzuia. Isaya 62, Israeli inapewa jina jipya kwa sababu Mungu atamchukua kama bibi harusi wake.

Uhusiano na Hosea anapoenda na kumchukua mkewe ni picha ya jinsi Mungu atakavyorejesha Israeli hatimaye. Na ninataka kufunga somo hili kwa mstari katika Yeremia sura ya 31, mstari wa 22. Kumbuka, mpango wa kitabu hiki ni kwamba haumhusu tu mke asiye mwaminifu.

Sio tu kuhusu ndoa iliyovunjika. Ni kuhusu Mungu kurejesha uhusiano huo. Na katika sura ya 31, mstari wa 22, inasema hivi: Bwana ameumba kitu kipya duniani.

Mwanamke anamzunguka mwanamume. Kumekuwa na majadiliano ya kila aina kuhusu maana ya mstari huo. Kanisa la kwanza lilitafsiri hili kama marejeleo ya kuzaliwa kwa Yesu na bikira.

Ninaamini kinachozungumziwa ni kwamba kwa namna fulani, Mungu anapofanya kazi yake ya kuumba upya na kurejesha, mwanamke, Israeli, atamzunguka. Atakumbatiana. Atashikamana na mumewe.

Na Mungu atakapombadilisha na kumbadilisha, atakuwa mwaminifu kabisa kwake. Na ndoa hiyo kati ya Mungu na watu wake hatimaye itakuwa kila kitu ambacho Mungu alikikusudia kiwe. Kuna hadithi katika kitabu cha Yeremia.

Hadithi hiyo inaanza katika sura ya 2. Ni hadithi ya ndoa iliyovunjika. Lakini kitabu cha Yeremia kwa ujumla hatimaye kinahusu jinsi Mungu atakavyorejesha ndoa hiyo na kuwarudisha watu wake kwake.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika maagizo yake kuhusu kitabu cha Yeremia. Hii ni kipindi cha 8, Yeremia 2-3, Mfano wa Ndoa, Mungu na Israeli.